

A Fővárosi Ítéletábrla a B. Ügyvédi Iroda (**felperesi képviseelő címe**; ügyintéző: dr. Bihari Krisztina) által képviseelt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek a ... és Társai Ügyvédi Iroda (**alperesi képviseelő címe**; ügyintéző: Dr. Szikla Gergely) által képviseelt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. december 11. napján kelt 74.G.41.546/2018/55-II. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 128.246 (százhuszonnyolcezer-kétszáznegyvenhat) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint 2018. (helyesen: 2008.) június 30-án írásba foglaltan, ... számon, gépjármű megvásárlása céljából hitelszerződés jött létre az alperes jogelődje, a B. A. Zrt. mint hitelező és a felperes mint adós között. A hitel összege 4.163.200 forint, a futamideje 120 hónap volt.
- A szerződés 6. pontja tartalmazta, hogy a szerződés változó kamatozású, svájci frank alapú, változó futamidejű. A 7. pont tartalmazta az induló és a 36. hónapot követően fizetendő törlesztőrészletek összegét. E pontban foglaltak szerint deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztő részletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nem csak az esedékes törlesztő részletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbözet egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, és vállalja ennek következményeit. A 12. pont szerint a szerződésben és mellékleteiben nem szabályozott feltételekre a hitelező Üzletszabályzata az irányadó. Az adós a szerződés aláírásával kijelenti, hogy az Üzletszabályzatot átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el. Az alperes Pénzkecsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzatának (a továbbiakban: Üzletszabályzat) 18.3.4. pontja a szerződés 7. pontjával egyező szövegű tájékoztatást tartalmazott a deviza alapú finanszírozás kockázatairól.
- A B. A. Zrt. 2017. január 1-jei hatállyal beolvadt az alperesbe.

- [2] A felperes leszállított keresetében az egyedi szerződés 7. pontjának második bekezdése és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja érvénytelenségének megállapítását, valamint az alperes perköltségben marasztalását kérte. A részleges érvénytelenség jogkövetkezményeként azt jelölte meg, hogy e szerződési feltételek kiesnek a szerződésből, és az induló ügyleti kamatláb irányadó a szerződés teljes futamidejére, az árfolyamból eredő törlesztőrészlet-többletet megfizetni nem köteles. Előadta, hogy 1.603.069 forint tartozása áll fenn az alperes felé.
- A keresete indokául kifejtette, hogy az egyedi szerződésben, valamint az Üzletszabályzatban nyújtott tájékoztatás nem felel meg a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglalt, a Kúria 2/2014. PJE határozatának 1. pontjában, a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában, az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-26/13., C-51/17. és C-186/16. számú határozataiban írt követelményeknek, a támadott szerződéses pontok a Tanács 93/13/EGK irányelve és a 2008/48/EK irányelve rendelkezéseibe ütköznek. Az EUB C-51/17. számú ítéletéből kitűnően a tájékoztatásnak kellő időben kell rendelkezésre állnia, és az ebből eredő tisztességtelenséget a nemzeti bírónak hivatalból is vizsgálnia kell. Hivatkozott ezen ítélet 74-76., 78., 81., 85., 87., 89. és 90. pontjában foglaltakra, kifejtve, hogy a perbeli tájékoztatás nem terjedt ki a kölcsönbe vevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat a kötelezettsége teljesítése. Abból nem állapítható meg, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, és az a kölcsön futamideje alatt bármikor bekövetkezhet. Az EUB C-26/13. számú ítéletéből kitűnően a tájékoztatásnak nemcsak nyelvtanilag és alakilag kell érthetőnek lennie, hanem annak alapján a fogyasztónak képesnek kell lennie arra, hogy a rendelkezés hatásmechanizmusát megértse, a tartozására gyakorolt hatást számszerűen felmérhesse. Külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, tájékoztatást kellő időben - hogy azt áttanulmányozni lehetősége legyen - nem kapott. A kapott tájékoztatásból nem állapítható meg, hogy az árfolyamkockázat kizárólag és korlátlanul őt terheli. A fogyasztóval szemben támasztható elvárhatóság és a tájékoztatás megkívánt tartalma körében utalt a Kúria Konzultációs Testülete 2019. április 10-i állásfoglalásában foglaltakra.
- Előadta, hogy az alperes képviselőjében eljáró gépjármű kereskedés számára szóban téves tájékoztatást adott, a szerződés megkötéséből eredő kockázatot elbagatellizálta. Mindebből következően a szerződés részlegesen érvénytelen a Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése alapján.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Előadta, hogy az egyedi szerződés 7. pontja tartalmazza a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésének megfelelő kockázatfeltáró nyilatkozatot; az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelel az irányadó jogszabályoknak és jogegységi határozatoknak, az EUB irányadó álláspontjának is.
- A Ptk. 209. § (5) bekezdésében, valamint a 2/2014. PJE határozatban foglaltak értelmében az árfolyamkockázatot telepítő szerződéses rendelkezés a főszolgáltatás körébe tartozik, így annak tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. A Kúria jogegységi határozata alapján, amennyiben a jogszabályoknak megfelelő kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmaz a szerződés, akkor az adósnak kell bizonyítania a nem megfelelő tájékoztatás tényét, és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető. Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás e követelményeknek megfelel, illetőleg megfelel az EUB C-51/17. számú döntésében foglaltaknak is. Ennek kapcsán kiemelte, hogy e döntés értelmében a fogyasztónak észszerűen figyelmesen és körültekintően kell eljárnia. A felperes nem volt szerződéskötési kényszerben, a szerződéses feltételek megismerésére lehetősége volt, olyan kötelezettség viszont nem áll fenn az oldalán, hogy a szerződéskötést megelőzően kötelező gondolkodási időt adjon a felperes számára. A körültekintően, figyelmesen eljáró fogyasztó számára a szerződés szövegéből megállapítható volt, hogy az árfolyamkockázat őt terheli, az árfolyamváltozás következményeként a törlesztőrészletek növekedhetnek.

A szerződés 7. pontjában foglalt figyelmeztetés megfelelő tájékoztatásnak, kockázatfeltáró nyilatkozatnak minősül, azt a felperes a szerződéskötés előtt megismerhette. Ezen, írásbeli tájékoztatáshoz képest a felperes egyéb, ettől eltérő tartalmú, félrevezető kioktatást nem kapott, illetve nem bizonyított. A felperes személyesen tett előadása eljárásjogi értelemben nem minősül bizonyítéknak, nem alkalmas arra, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltakat megdöntse.

Vitatta a felperes által megjelöltösszegezési módját is, kifejtve, hogy a felperes számítási módja a Kúria Konzultációs Testületének 2019. júniusi állásfoglalása alapján nem helytálló. Hatályossá nyilvánítás esetén nem jegybanki alapkamatot, hanem úgynevezett egyenértéki kamatot kell alkalmazni az elszámolás során, amely pénzügyi kamatot jelent.

[4] Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2019. december 11-én kelt 74.G.41.546/2018/55-II. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 104.924 forint ügyvédi munkadíjat, továbbá az államnak külön felhívásra 99.142 forint, az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illetéket, a felhívásban megjelölt módon és határidőre.

Az ítélet indokolásában a Ptk. 205. § (1) bekezdése, a 205/B. § (1) és (2) bekezdése, a 207. § (1) bekezdése, a 209. § (1), (2), (4) és (5) bekezdései, a 209/A. § (1) és (2) bekezdése, a Hpt. 203. § (1), (6), (7) és (8) bekezdése rendelkezéseinek idézését követően kifejtette, hogy az árfolyamkockázatot telepítő szerződéses rendelkezés a főszolgáltatás körébe eső szerződéses rendelkezés, annak tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható, csak akkor, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető.

Ennek vizsgálata körében a Ptk. és a Hpt. irányadó rendelkezései, a 2/2014., valamint a 6/2013. PJE határozatok és az EUB C-51/17., valamint a C-186/16. ítéleteiben foglalt szempontok alapján vizsgálta az árfolyamkockázathoz kötődő tájékoztatás megfelelőségét.

Megállapította, hogy a szerződés 7. pontjában és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában adott tájékoztatás e kritériumoknak megfelel. A tájékoztatás egyértelműen rögzíti, hogy a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától változhat. A szerződésben egyértelműen rögzítésre kerül, hogy svájci frank alapú szerződésről van szó, mely változó kamatozású, az éves kamatláb induló ügyleti kamatlábként van meghatározva, és a 6. pontja rögzíti, hogy az ügyleti kamatláb változásának eseteit és módját az Üzletszabályzat tartalmazza, tehát egyértelműen felhívja a figyelmet a kamatláb változásának lehetőségére. A 6. pont továbbá az árfolyam tekintetében is meghatározást tartalmaz, tehát egyértelmű, hogy a szerződéses kötelezettségekre az árfolyamváltozás kihat. Közli azt is, hogy az árfolyamváltozás kockázata mit jelent, rögzítve, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészletek növekedését is eredményezheti, és teljes hátralévő tőketartozást is növeli, tehát az árfolyamváltozásnak a fogyasztó fizetési kötelezettségeire vonatkozó hatását is ismerteti. Tájékoztatást nyújt arról, hogy az árfolyamváltozás lehetősége fennáll, annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre és a felperes teljes tartozására, rögzítve, hogy ez a forint leértékelődéséhez kapcsolódik, tehát a fogyasztó lakóhelye szerinti állam fizető eszköze leértékelődéséről szól. A tájékoztatás kiemeli, hogy a kockázat jelentős, hogy a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatot jelent. Az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja ezzel azonos tartalmú tájékoztatást nyújt, a 18.3.2. pont pedig a számítási módszert is ismerteti.

A felperesnek módja volt a szerződés szövegének megismerésére, átolvasására az aláírás előtt, személyes előadása során kifejezetten közölte, hogy alaposan átolvasta a szerződést.

A szerződés szövegével szemben a felperes nem bizonyította, hogy a deviza alapú finanszírozás kockázata számára nem volt világos és érthető; a perbeli szerződés megkötése előtt az alperes

képviselőtől vagy személyektől kapott írásbeli és szóbeli tájékoztatásból reálisan, alappal gondolhatta, hogy a deviza alapú elszámolásból eredő kockázat őt nem, vagy csak korlátozott mértékben terheli, az árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy bizonyos mértékben korlátozott. A felperes perben tett a személyes előadása során a szerződéskötési folyamat ismertetése körében nem, csak ezután, bírói kérdésre tett további tényelőadást arról, hogy elhangzott szóban a szerződéskötés során 1-2 ezer forint mint a változás maximuma. A felperes arra nem tudott konkrétumot közölni, hogy a változást az ügyintéző minek kapcsán jelezte, holott ezt számára alapvető jelentőségű kérdésként minősítette; ez kétséges teszi az előadását. Ezen felül az alperes vitatása mellett a felperes által személyesen közölt tényként nem értékelhetők. Az ismertetett bizonyításra szoruló tényekről adott tájékoztatás mellett a felperes felhívásra az autókereskedés részéről eljáró, általa meghallgatni kért személy idézésre alkalmas lakcímét nem jelentette be.

- [5] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az ítélet perköltségre is kiterjedő megváltoztatását, közbenső ítélettel a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását, míg másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Előadta, hogy az egyedi szerződés 7. pontját a felek egyedileg nem tárgyalták meg; ennek ellenkezőjét az alperesnek kellett volna bizonyítani. Az e pontban foglaltakkal ellentétes tájékoztatást adott számára a gépjármű-kereskedés alkalmazottja, amikor arról tájékoztatta, hogy az elmúlt években nem volt nagy árfolyammozgás, így az árfolyamváltozásban rejlő kockázatot elbagatellizálta. Emellett az egyedi szerződés 7. pontjában rögzített tájékoztatás önmagában, külön figyelemfelhívás és tájékoztatás nélkül nem alkalmas a fokozott veszélyre történő figyelemfelhívásra.

A Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, valamint a Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdésében foglaltak idézése után kifejtette, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatás e követelményeknek nem tesz eleget. Mindemellett az EUB C-51/17. számú ítéletéből kitűnően a tájékoztatásnak kellő időben kell rendelkezésre állnia, és az ebből eredő tisztességtelenséget a nemzeti bírónak hivatalból is vizsgálnia kell. Hivatkozott ezen ítélet 74-76., 78., 81., 85., 87., 89. és 90. pontjában foglaltakra, kifejtve, hogy a perbeli tájékoztatás nem terjedt ki a kölcsönbe vevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására. Az egyedi kölcsönszerződés és az Üzletszabályzat támadott pontja nem tartalmazza az árfolyamváltozásból eredő gazdasági következményeket; azt, hogy a terhek gazdaságilag nehezen viselhetővé válhatnak, hogy a forint leértékelődése milyen gazdasági következményekkel jár, valamint, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, és az a hitelszerződés futamideje alatt bármikor bekövetkezhet. Az alperes a szerződés megkötése előtt, kellő időben nem adott olyan kockázatfeltáró nyilatkozatot, amelyet hazavihetett, nyugodtan áttanulmányozhatott volna. Az ítélet figyelmen kívül hagyta az EUB C-26/13., C-186/16., C-51/17. és 227/18. számú ítéleteiben foglaltakat. Állította, hogy a Kúria Konzultációs Testülete 2019. április 10-i állásfoglalásában írtak értelmében az árfolyamkockázat nem őt terheli.

Az alperest terhelte a megfelelő, professzionális intézménytől elvárható tájékoztatás megtörténtének bizonyítása, azonban bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, amelyet a terhére kellett volna értékelni. Az elsőfokú bíróság számára a bizonyításra szoruló tényekről a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatást nem adott.

- [6] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását és a felperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Az elsőfokú ítéletben foglaltakkal mindenben egyetértett. Előadta, hogy az egyedi szerződés 7. pontja az árfolyamkockázat tekintetében világos tájékoztatást adott, annak alapján a felperes nem gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy hogy az őt korlátozott mértékben terheli.

A 2/2014. PJE határozat III. pontjában foglaltakra is tekintettel valóban terhelte annak bizonyítása, hogy az árfolyamkockázat feltárása a jogszabályoknak megfelelő módon megtörtént. Ennek a kölcsönszerződés 7. pontjában írtak, valamint az Üzletszabályzat tartalmilag egyező 18.3.4. pontjában foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat csatolása által eleget tett. Ezzel szemben a felperes eltérő tartalmú tájékoztatást nem bizonyított. A gépjármű-kereskedő alkalmazottjának tanúkénti meghallgatása azért maradt el, mert a felperes kifejezett felhívás után sem jelentette be a kézbesítésre alkalmas címét.

Arra sem lehetett következtetést levonni, hogy ne biztosított volna a felperesnek kellő időt a szerződéskötés előtt a szerződés tanulmányozására, ezáltal ne tett volna eleget az EUB C-51/17. számú döntésében foglalt követelménynek. A felperes személyes előadása szerint is volt lehetősége a szerződés alapos áttanulmányozására annak aláírását megelőzően. A felperes nem volt szerződéskötési kényszerben, szabadon dönthetett arról, hogy az ismertetett kockázatok mellett megköti-e a szerződést.

Hivatkozott a bírósági joggyakorlatra, a támadott szerződéses rendelkezésekkel megegyező szövegű szerződések peresítése mellett egyes perekben hozott, számára kedvező Kúriai és ítéltáblai döntésekre.

Ekként a vizsgált szerződéses kikötés világos és érthető, az nem tisztességtelen.

- [7] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 143. § (3) bekezdése alapján, tárgyaláson kívül bírálta el.
- [8] A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.
- [9] Az elsőfokú bíróság a döntését a perindításkor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a szükséges mértékben indokolta, nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, illetőleg nem mellőzött lényeges bizonyítást, amely folytán a Pp. 252. § (2) vagy (3) bekezdésében foglalt hatályon kívül helyezési ok állna fenn - az 1/2014. (VI.30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltakra is tekintettel.
- [10] Az 1/2014. (VI.30.) PK. vélemény 6. pontja értelmében a bizonyítási teherről való tájékoztatás kötelezettségének esetleges megszegése sem vonná automatikusan maga után a határozat hatályon kívül helyezését.
Ugyanakkor az iratokból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a 2019. március 22-én kelt 74.G.41.546/2018/31. számú végzésében, majd a felperes kérésére a 2019. szeptember 25-én kelt 74.G.41.546/2018/47. számú végzésével megismételten a bizonyítási teherről teljes körű kioktatást adott. Az kifejezetten tartalmazta, hogy a felperes terhére esik annak bizonyítása, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem volt érthető és világos, valamint a szóban vagy írásban kapott tájékoztatás alapján alappal feltételezhette, hogy az árfolyamkockázat nem valós, nincs reális valószínűsége, nem őt terheli, vagy annak mértéke csak korlátozott.
- [11] A perben nem volt vitás, hogy a felek deviza alapú, fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek.
- [12] A szerződés megkötésekor hatályban volt, ezért a jelen jogviszony elbírálására irányadó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 205/A. § (1) bekezdése értelmében általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyalnak meg.

A Ptk. 205/A. § (2) bekezdése szerint az általános szerződési feltételt használó felet terheli annak bizonyítása, hogy a szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták. Ezt a szabályt kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a felek között vitás, hogy a fogyasztói szerződésben a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták-e.

Mivel az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezési ellenkérelmében nem tette vitássá, hogy a szerződés 7. pontjában írtak nem egyedileg megtárgyalt, hanem általános szerződési feltételnek minősülő rendelkezések, az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette azokat általános szerződési feltételnek, és helytállóan vizsgálta azok tisztességtelenségét a Ptk. 209. § (1) bekezdése és a 209/A. § (2) bekezdése alapján.

[13] Az elsőfokú bíróság a perben lefolytatott bizonyítás eredményeként helytállóan állapította meg, hogy a felperes részére az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tartalma megfelel a szerződéskötés időpontjában hatályos, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdéseiben írt követelményeknek, az árfolyamkockázatot telepítő szerződéses rendelkezések tisztességtelensége a Ptk. 209. § (1), (2) és (4) bekezdése, valamint a 6/2013. és 2/2014. PJE határozatok és az EUB C-51/17. és C-186/16. számú határozataiban foglalt iránymutatására is figyelemmel nem állapítható meg.

[14] A Ptk. 209. § (5) bekezdése szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.

A 6/2013. PJE határozat értelmében a deviza alapú hitel, kölcsön és pénzügyi lízingszerződések egyik sajátossága, hogy az adós viseli az árfolyamváltozás hatásait. A forint gyengülés az adós fizetési terheinek növekedését, erősödése pedig a csökkenését eredményezheti.

A 2/2014. PJE rögzíti, a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, ami szerint az árfolyamkockázatot - a kedvező kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, melynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható, illetve csak akkor, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára, annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy annak elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen.

A 6/2013. PJE alapján a pénzügyi intézményt az árfolyamváltozás kockázatával kapcsolatban terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség ugyanakkor nem terjed ki az árfolyamváltozás várható irányára, mértékére, valószínűségére.

[15] A jelen esetben külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, azonban a szerződés 7. pontja, illetve az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja megfelelő tájékoztatást tartalmazott az árfolyamkockázatra vonatkozóan. Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy a támadott szerződéses pont felhívta a fogyasztó figyelmét az árfolyam és a kamat alakulásától függő törlesztőrészlet-változás lehetőségére, továbbá arra, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészletek növekedése mellett a teljes hátralevő tőketartozást is növeli, és felhívta a figyelmet arra, hogy a kockázat jelentős. Az árfolyamkockázat viselése korlátlanságának kifejezett, szövegszerű feltüntetése nem volt szükséges. A szerződés szerinti tájékoztatás alapján egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó, így felperes is megfelelően mérlegelni tudta

az esetleges árfolyamváltozás lehetséges gazdasági következményeit, és értékelni kellett tudnia, hogy a forint leértékelődésével együtt járó törlesztőrészlet és tőketartozás növekedés folytán a szerződés teljesítése gazdaságilag nehezen viselhetővé válik.

A Kúria Konzultációs Testülete fellebbezésben hivatkozott 2019. április 10-i állásfoglalását illetően a Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy a jelen perben a kockázatfeltáró nyilatkozat a szerződés részét képezte, illetve az általános szerződési feltételekben is megtalálható volt. A tájékoztatás tartalma nem bonyolult megfogalmazású, hanem egyértelmű volt, azt nem több rendelkezés együttes értelmezésével kellett kikövetkeztetni.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a tájékoztatás nyújtásának eleget tesz a pénzintézet akkor, ha a szerződés aláírása előtt lehetőséget biztosít a szerződés, illetőleg az abban foglalt tájékoztatás áttanulmányozására, és megfelelően értékelte a felperes személyes előadását, amely szerint az aláírás előtt alaposan átolvasta a szerződést.

- [16] A Fővárosi Ítéltábla más perekben az alperes jelen perbelivel azonos tartalmú, az árfolyamkockázat telepítését tartalmazó általános szerződési feltételeinek szövegrészeit már vizsgálta, és annak tisztességtelenségét szintén nem találta megállapíthatónak (16.Gf.40.650/2018/3., 16.Gf.40.143/2019/6-II., 16.Gf.40.041/2020/11.).
- [17] A Ptk. 209. § (2) bekezdése értelmében a szerződési feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.
A 2/2014. PJE határozat III/1. utolsó bekezdésében, valamint az EUB C-51/17. számú ügyben hozott ítéletében kifejtettek alapján a bíróságnak mérlegelnie kell a teljes, az írásbeli nyilatkozat tartalmán túlmutató, vagy azzal esetlegesen ellentétes egyéb tájékoztatást is.
- [18] A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.
- [19] Az elsőfokú bíróság a felperes személyes előadását a fentiek szerint értékelte. Az indokolásban megjelölt körülmény folytán - hogy a felperes a saját előadásában nem, csupán kifejezett bírói kérdésre említette meg a törlesztőrészletek változásának felső határáról kapott, félrevezető tájékoztatást, és annak tartalmát nem tudta pontosan előadni - helytállóan találta az alperes vitatásával szemben kétséget kizáró módon nem bizonyítottnak az ilyen szóbeli tájékoztatás megtörténtét. Az elsőfokú bíróság megfelelő módon indokolta, miért támadt kétsége az előadás bizonyító erejét illetően; a fellebbezés sem jelölt meg kellő okot e meggyőződése felülbírálatára.
A felperesnek lehetősége volt a félrevezető szóbeli tájékoztatás megtörténtét az azt adó, alperes képviselőjében eljáró személy meghallgatásával megerősíteni, azonban - a bizonyítási teherről korábban kapott, megfelelő tájékoztatás ellenére - nem indítványozta az autókereskedés megkeresését a tanú fellelhető címének beszerzése érdekében.
- [20] Ennek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a szerződés, valamint az Üzletszabályzat rendelkezéseinek tartalmával igazolta azt, hogy a tájékoztatási kötelezettségének megfelelő módon eleget tett, míg a felperes ezzel ellentétes állítását nem bizonyította. A bizonyítás sikertelensége a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a felperest terheli.
- [21] Mindezek folytán a kölcsönszerződés szerződési feltételei tisztességtelenségén alapuló érvénytelensége nem volt megállapítható, az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a keresetet.

- [22] A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokainál fogva - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [23] A fellebbezés nem vezetett eredményre, így a felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes másodfokú perköltségét megfizetni köteles.
A Fővárosi Ítéltábla a felperest az alperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján meghatározott, a ténylegesen végzett és szükséges mértékű jogi képviselői tevékenységhez igazodóan mérsékelt összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének, valamint a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, 1.603.069 forint fellebbezett perértékhez igazodó 128.246 forint fellebbezési illeték államnak megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2020. november 11.

. Rutkai Éva s.k.
a tanács elnöke

. Kolozs Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: